

Необходимост от модернизация на трудовото законодателство

www.bia-bg.com

Next level HR

15 юни, 13.30 ч.
Hyatt Regency Sofia

Необходим ли нов Кодекс на труда?

- ❖ Действащият Кодекс на труда е приет през 1986 г. и от приемането му е претърпял **повече от сто изменения и допълнения**
- ❖ Промените започват в началото на 90-те години след приемането на нова Конституция на Република България и обхваща серия промени, с които се основите на тристранното и друстранното сътрудничество, отразяват се промени прозрителни от новите общественоекономически условия и прехода от планова към пазарна икономика, а в последствие и приемането на страната ни в Европейския съюз

Необходим ли е нов Кодекс на труда?

- ❖ Като организация на работодателите, призната за представителна на национално равнище, трудовите правоотношения са част от същността на работата на БСК и нашите експерти последователно в годините работят с екипа на Министерство на труда и социалната политика и сме непосредствен участник във всяка една промяна.
- ❖ БСК периодично поставя въпроса от необходимостта за обществен дебат, свързан с разработване на изцяло нов Кодекс на труда, както и доколко един нормативен акт, който е създаден, за да регулира обществени отношения в друг икономически строй, би могъл чрез изменения и допълнения да отговори на динамичните промени в икономиката
- ❖ Към настоящия момент няма узряла нагласа от страна на държавата за стариране на такъв концептуален дебат

Работа от разстояние

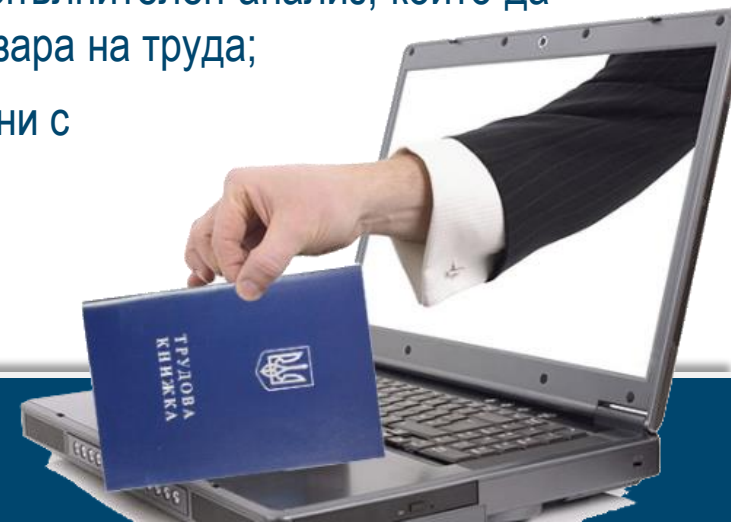
- ⚠ През 2010 г., национално представените организации на работодателите (БСК, АИКБ, БТПП, КРИБ и Възраждане (представителна към 2010 г.) и работниците (КНСБ и КТ Подкрепа) сключиха национално споразумение за **ОРГАНИЗАЦИЯТА И ПРИЛАГАНЕТО НА ДИСТАНЦИОННА РАБОТА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.**
- ⚠ **Въз основа на това споразумение на социалните партньори се измени Кодексът на труда, като се прие нов раздел «Допълнителни условия за извършване на работа от разстояние»**
- ⚠ **Ковид** кризата постави и законовото задължение за работа от разстояние показва, че тази форма на организация на работата не е добре позната и се прилага рядко, основно от компании в ИКТ сектора. В България общият дял на работещите от разстояние преди ковид пандемията (2011-2019) на постоянна база варира от 0.2 to 0.6%. Процентът, докладван за пандемичната 2020 е 1.2%, в сравнение с средното за ЕС – 12%.
- ⚠ Понастоящем е сформирана **работна група между социалните партньори за преглед и актуализация на разпоредбите, свързани с работа от разстояние, на база на които разпоредбите на КТ да бъдат осъвременени.**

Въвеждане на електронна трудова книжка

www.bia-bg.com

- ❖ Още през 2014 г. БСК инициира обсъждане на идеята за електронизация на документооборота, свързан както с отношения между работодателя и работника/служителя, така и между работодателя и различните контролни органи (ГИТ, НОИ, НАП) по повод на трудови правоотношения и производните от тях данъчно-осигурителни задължения.
- ❖ **Ползи от въвеждането на електронна трудова книжка:**
  - ✓ намаляват негативните последици за работника при загуба и унищожаване на трудовата книжка, липса на печати и др.;
  - ✓ повишаване нивото на контрол по спазване на трудовото законодателство, увеличаване броя на предоставяните електронни услуги и намаляване на трудово-осигурителните измами;
  - ✓ намаляване на административната тежест за работодателите – отпадане на необходимостта от връчването на уведомление по чл. 62, ал. 5 от КТ на работника или служителя, издаване на УП 2 и УП 3;
  - ✓ структуриране и обединяване на информацията в национален обхват, което позволява допълнителен анализ, който да се ползва като допълнителен инструмент при формиране и провеждане на политики на пазара на труда;
  - ✓ електронният регистър предоставя възможност за последващ обмен и интегриране на данни с информационните регистри на други институции – напр., ГРАО, НАП, НОИ, НЗОК и др.

Какво свършихме за дигитализацията на трудовите отношения за 8 години?

www.bia-bg.com

- ❖ Януари 2017 – **промени в КТ**, позволяващи част от документите в трудовото досие на работника или служителя да бъдат създавани и съхранявани като електронни документи.
- ❖ Май 2018 - **Наредба** за вида и изискванията за създаването и съхраняването на електронни документи в трудовото досие на работника или служителя

Работи ли? практиката показва, че използването на тази възможност е ограничено в компаниите, най-вече поради изискването за квалифициран електронен подпис, което се оценява като утежняващо.

Към днешна дата: Работна група към Министерство на електронното управление – БСК е депозирала работен материал (концепция) за преход от хартиена към «електронна трудова книжка» (по същество, идеята е разработване на регистър по заетостта, който да обхваща всички елементи на трудовата книжка)

Работно време, почивки и отпуски

www.bia-bg.com

- ❖ **Отпадане на общата забрана за полагане на извънреден труд:** Забраната възпрепятства нормалното планиране, отчитане и заплащане на работното време и организацията на труда в предприятията и накърнява реализацията на основните трудови права на работниците и служителите.
- ❖ **Елиминиране на натрупването на платен годишен отпуск при ползване на отпуск за отглеждане на малко дете и насърчаване на майките за активно включване в пазара на труда:**
  - ✓ Основният платен годишен отпуск (чл. 155 от КТ) се предоставя на работника или служителя, заради участието му в трудовия процес, с цел почивка и възстановяване.
  - ✓ Отпускът за бременност, раждане и осиновяване, отглеждане на дете до 2 години и др. са за сметка на осигурителни плащания, а ползваният отпуск се признава за трудов стаж.
  - ✓ Ползването на допълнителни 40 дни основен платен годишен отпуск от майка, която е била вече две години в отпуск по майчинство, е за сметка, както на работодателя, така и на останалите работници и служители. Ето защо, когато е ползван отпуск за отглеждане на дете, не би следвало да се ползва и отпуск с цел психологическо възстановяване от трудовия процес, тъй като работничката практически не е участвала в него.
  - ✓ Продължителният отпуск по майчинство деквалифицира значителна част от заетите и ги изключва от пазара на труда.

Недостиг на работна сила

www.bia-bg.com

⚠ **Количествен недостиг** – ниско ниво на безработица, въпреки кризата в икономиката

⚠ **Качествен недостиг** – във всички икономически дейности и квалификационни групи професии:

- ✓ Застаряване на работната сила (демографски проблем), вкл. застаряване на преподавателите
- ✓ Квалифицираната работна сила е съсредоточена в 10 областни града.
- ✓ Влошено качество на образованието
- ✓ Дисбаланс между хуманитарни и технически специалности
- ✓ Липса на «меки умения»
- ✓ Неработеща дуална система
- ✓ Голям брой отпаднали от образование
- ✓ Учене през целия живот?

Внос на работна сила

www.bia-bg.com

- 🏠 Привличане на граждани от **българската диаспора**
- 🏠 Създаване на **единна входна точка** при подаване на документи за внос на работници от трети страни
- 🏠 Необходимост от активна политика по привличане на български емигранти обратно в България, чрез създаване на различни стимули, както и задържане на младите хора в България
- 🏠 Инициатива на ЕК: **Законна миграция: Привличане на умения и таланти в ЕС (27 април 2022 г.)**
- ЕК предлага да се преразгледат Директивата за единното разрешение и Директивата за дългосрочно пребиваващите лица:
  - ✓ опростена процедура за единно комбинирано разрешение за работа и пребиваване ще направи процеса по-бърз и по-лесен за кандидатите и работодателите
  - ✓ опростяване на условията за прием за дългосрочно пребиваващите лица, например, като се позволи натрупването на периоди на пребиваване в различни държави-членки
  - ✓ По-добро съответствие между уменията и нуждите на пазара на труда

Внос на работна сила

www.bia-bg.com

- 📌 Инициатива на ЕК: Законна миграция: Привличане на умения и таланти в ЕС (27 април 2022)
  - ✓ Потенциал за фокусиране върху ориентирани към бъдещето политики:
    - Привличане на умения и таланти в сектори, в които има недостиг на работна ръка и нужди, например в сектора на дългосрочните грижи;
    - Създаване на възможности за младите хора да опознават нови държави, да извличат ползи от работа и пътуване; както и
    - Насърчаване на предприемачеството в областта на иновациите в рамките на ЕС и инвестиране в европейския технологичен суверенитет.

Предизвикателствата на цифровата икономика

www.bia-bg.com

Ново качество на работните места

Изчезващи и появяващи се професии

Гъвкава работна сила

Увеличаващо се неравенство

Интелигентна автоматизация

Платформена (споделена) икономика

Работа от разстояние

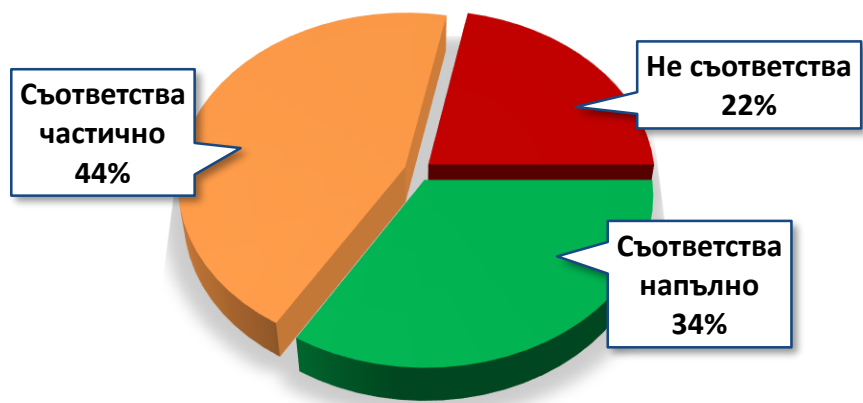
Развитие на
икономиката

Развитие на
образованието

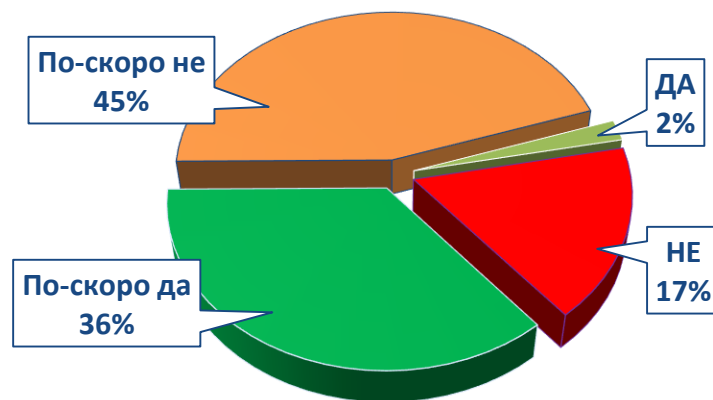
Необходимост
от прогнозиране

Проучване на БСК

*Работата Ви в момента
съответства ли на образованието,
което сте завършили?*

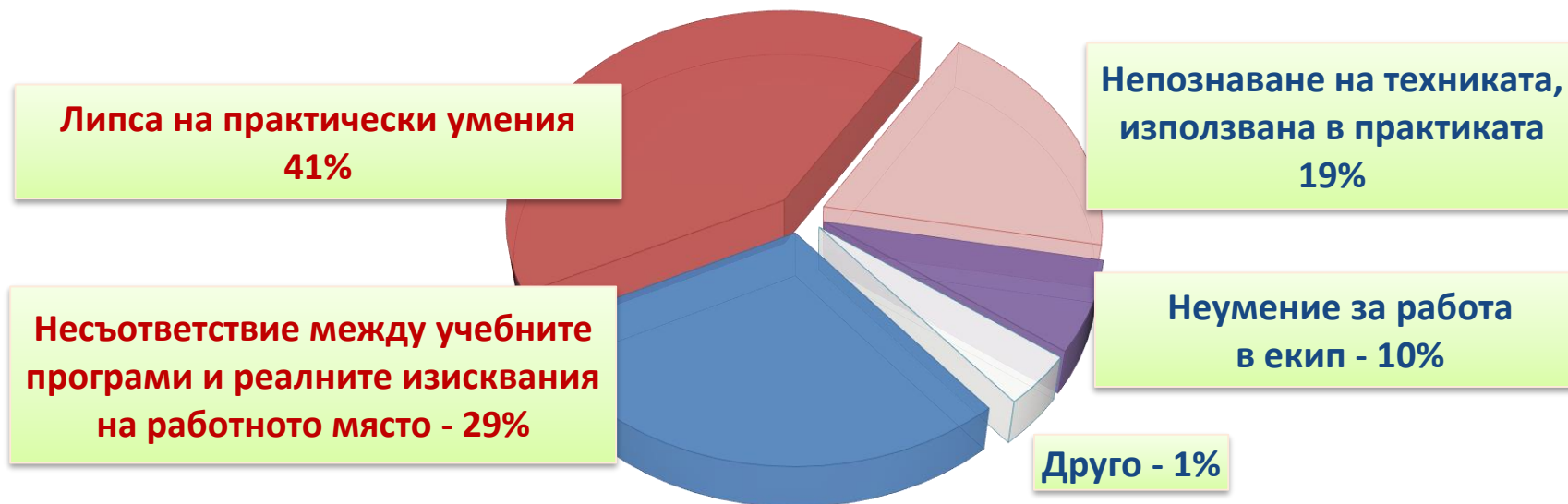
*Запознати ли сте с
изискванията на работодателите по
отношение на Вашите умения?*

Проучване на БСК

С какви предизвикателства се сблъскахте в практиката, за които не бяхте достатъчно подготвени в процеса на образование?

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

Мария Минчева,
Заместник-председател на БСК
M.Mincheva@bia-bg.com

*В подкрепа на българските
Индустриалци и работодатели
от 25 април 1980 г. ...*